

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 14 lutego 2018 r.

Poz. 1266

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE WOJEWODY MAŁOPOLSKIEGO

z dnia 13 lutego 2018 r.

w sprawie nadania nazwy ulicy Aptecznej w miejscowości Krzeszowice gmina Krzeszowice

Na podstawie art. 6 ust. 2 i ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389 i poz. 2495) po uzyskaniu opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność dotychczasowej nazwy Wincentego Danko z przepisami ww. ustawy zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy o dotychczasowej nazwie „Wincentego Danko” położonej w miejscowości Krzeszowice gmina Krzeszowice nadaje się nazwę: „**Apteczna**”.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Wojewoda Małopolski

Piotr Ćwik

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1389) oraz ustawą z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 2495).

W myśl normy określonej przepisem art. 1 ustawy, nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować (ust. 1). Zgodnie z ustawą, za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989 (ust. 2).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W myśl natomiast art. 6 ust. 2 w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Z uwagi na powyższe unormowania Rada Miejska w Krzeszowicach miała ustawowo określony termin do dokonania zmian nazwy ulicy w oparciu o przepisy ww. ustawy. Wobec niepodjęcia wymaganych prawem czynności w terminie do 2 września 2017 r. i nie dokonania zmiany nazwy ulicy „Wincentego Danką” położonej w miejscowości Krzeszowice gmina Krzeszowice, obowiązek nadania nazwy ulicy zgodnej z przepisami ustawy należy do Wojewody Małopolskiego.

W myśl przepisów ustawy wydanie zarządzenia zastępczego przez wojewodę wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (art. 6 ust 3 ustawy). Oczekiwanie na opinię IPN wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego (art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy).

Wojewoda Małopolski pismem z dnia 18 października 2017 r. (znak: WN-II.4100.493.2017) wystąpił do Dyrektora Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie z wnioskiem o wydanie opinii czy obowiązująca w dniu wejścia w życie ww. ustawy nazwa ulicy Wincentego Danką w Krzeszowicach jest zgodna czy też jest niezgodna z przepisami rzeczony ustawy. Opinia IPN wpłynęła do organu nadzoru w dniu 22 stycznia 2018 r. (pismo z dnia 15 stycznia 2018 r., znak: BUW-940-233(31)/17). W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ulicy

Wincentego Danka w miejscowości Krzeszowice gmina Krzeszowice wypełnia normę art. 1 ustawy.

Wincenty Danek (1907-1976) – był aktywistą partii komunistycznej, działaczem stalinowskich struktur oświatowych, rektorem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie. Urodził się w Sierszy, jego ojciec był urzędnikiem. Do szkoły w Sierszy zaczął uczęszczać w 1913 r. W 1918 r. został uczniem Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Krakowie. Maturę zdał w 1926 r. Studiował polonistykę na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dodatkowo zapisał się na studium pedagogiczne. Następnie rozpoczął służbę wojskową w Krakowie. W 1934 r. otrzymał stopień doktora filozofii. W latach trzydziestych XX w. pracował w szkołach jako nauczyciel. Należał wówczas do Związku Nauczycielstwa Polskiego. Po wybuchu wojny zatrudniony był w kamieniołomach, a także w niemieckim Urzędzie Pracy (Arbeitsamt) w Krzeszowicach przy pracach kancelaryjnych. Od 1942 r. współpracował z komórkami komunistycznej PPR w Krzeszowicach.

W styczniu 1945 r., po wkroczeniu do Krzeszowic Armii Czerwonej, zapisał się formalnie do PPR. Został też aktywistą komunistycznej organizacji młodzieżowej Związek Walki Młodych (ZWM), a w lutym 1945 r. objął w nim funkcję kierowniczą. Do 1947 roku pracował w Krzeszowicach w szkole średniej, organizując w niej struktury ZWM.

Jednocześnie rozwijała się jego kariera jako działacza partii komunistycznej. W marcu 1946 r. został członkiem Komitetu Miejskiego PPR w Krzeszowicach, a ponadto z ramienia PPR był przewodniczącym tamtejszej Miejskiej Rady Narodowej. Zarówno w czasie fałszowania przez komunistów tzw. głosowania ludowego w 1946 r., jak i podczas fałszowania wyborów w styczniu 1947 r., jako zaufany działacz PPR był przewodniczącym krzeszowickiej Obwodowej Komisji Wyborczej.

Na przełomie 1947 i 1948 r., w związku z przeniesieniem do Krakowa, przestał pełnić funkcję przewodniczącego MRN w Krzeszowicach. W okresie intensywnej budowy systemu stalinowskiego dzięki rekomendacji partii komunistycznej mianowano go dyrektorem Gimnazjum i Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie. Jednocześnie we wrześniu 1947 roku został naczelnikiem wydziału w krakowskim Kuratorium Oświaty, pół roku później zaś zastępcą przewodniczącego Okręgowej Komisji Dyscyplinarnej przy Kuratorium. Po powstaniu PZPR pozostał aktywistą partyjnym i nadal awansował, obejmując stanowisko kuratora oświaty. Jako zdeklarowany ateista współuczestniczył w przejmowaniu przez stalinowskie państwo kościelnych szkół i zakładów wychowawczych, a także przyczynił się do usuwania z placówek oświatowych duchownych, którzy pracowali w nich jako katecheci. We wrześniu 1950 r. został kierownikiem Wydziału Oświaty Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie. Zarówno w Kuratorium, jak i w Wydziale Oświaty był aktywnym członkiem Podstawowej Organizacji Partyjnej PZPR. Sprzyjał wprowadzaniu sowieckich wzorców edukacji dzieci i młodzieży w duchu materialistycznym.

W latach 1949-1950 był członkiem różnych stalinowskich gremiów propagandowych, w tym przewodniczącym Komitetu Obrony Pokoju i członkiem Wojewódzkiej Komisji do Spraw Walki z Analfabetyzmem. Pełnił też funkcję przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej do spraw egzaminu państwowego z zakresu samokształcenia ideologicznego.

Następnie przeniesiony został do Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Był aktywistą uczelnianej POP PZPR. Od listopada 1954 r. pełnił funkcję II sekretarza Komitetu Uczelnianego PZPR. Ponownie zaczął działać w ZNP. W kwietniu 1953 r. został powołany na stanowisko przewodniczącego Komisji Przydziału Pracy dla Absolwentów WSP w Krakowie. Prowadził kursy formacyjne i organizował odczyty ideologiczne dla pracowników tej uczelni. W latach 1954-1955 otrzymał tytuł docenta. Jako zasłużony działacz partyjny został mianowany na stanowisko rektora WSP (zastępując podczas

nieobecności ówczesnego rektora). Wykorzystując swoją pozycję w PZPR, przyczynił się do zarzucenia planów likwidacji WSP i został jej rektorem.

Po 1956 r. deklarował się jako zwolennik polityki Władysława Gomułki, jako rektor WSP wpisując się w antyklerykalną politykę państwa. Zabiegom wokół budowy nowego gmachu uczelni towarzyszyło sięganie po stalinowskie metody przejmowania własności Kościoła. Nie zgodził się na zwrot lokali należących do sióstr urszulanek, zabranych im przez państwo w okresie stalinizmu. Jednocześnie wymusił na KW PZPR decyzję o zaborze części budynku Seminarium Duchowego (w którym zorganizowano akademik). W 1957 r. został członkiem Komisji Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego do spraw dydaktyki na studiach zaocznych.

Zgodnie ze stanowiskiem Komitetu Uczelnianego PZPR, w 1959 r. ponownie został rektorem WSP (funkcję tę pełnił do 1971 r.). Starając się przeciwdziałać planom likwidacji uczelni, podkreślał wysoki stopień upartyjnienia jej kadry oraz sukcesy w indoktrynacji politycznej studentów i promowaniu światopoglądu ateistycznego. Jako rektor WSP w pełni popierał realizowane przez partię komunistyczną kampanie ideologiczne.

W reakcji na list biskupów polskich do biskupów niemieckich angażował się w organizację masówek potępiających polski Episkopat. Sprzeciwiał się również udziałowi studentów WSP w pielgrzymce do Częstochowy z okazji Milenium Chrztu Polski.

W 1967 r. został za zgodą władz PRL członkiem Komisji do Spraw Kształcenia Nauczycieli w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego. Po rezygnacji z funkcji rektora WSP (1971) został dyrektorem Instytutu Filologii Polskiej. Zmarł w sierpniu 1976 r.

Dokonując oceny zgodności z art. 1 ustawy nazwy ulicy Wincentego Danka w miejscowości Krzeszowice gmina Krzeszowice w kontekście wydanej przez IPN opinii potwierdzającej niezgodność tej nazwy z przepisami ustawy, organ nadzoru podnosi co następuje.

Zgodnie z przywołanymi wyżej przepisami ustawy, organ nadzoru występuje do IPN o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy z art. 1 ustawy. Wydanie przez IPN opinii potwierdzającej tę niezgodność jest obligatoryjnym elementem procedury zmierzającej do wydania zarządzenia zastępczego nadającego nazwę zgodną z przepisami ustawy. W ocenie organu nadzoru przedmiotowa opinia nie może być traktowana tylko i wyłącznie jako zajęcie stanowiska w sprawie, jest to bowiem akt potwierdzający niezgodność istniejącej nazwy z art. 1 ustawy. Opinia ta została wydana przez IPN, który zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1575) został utworzony w celu realizacji zadań określonych w jej art. 1. W tym stanie rzeczy opinia ta winna być traktowana jako opinia wydana przez instytucję, która w swoim ustalonym ustawowo zakresie zadań i kompetencji ma m.in. obowiązek dokumentowania zbrodni nazistowskich, zbrodni komunistycznych, represji z motywów politycznych oraz działalności organów bezpieczeństwa państwa, ale także prowadzenia działań w zakresie edukacji publicznej i formułowania wniosków dotyczących edukacji historycznej oraz prowadzenia działań związanych z upamiętnianiem historycznych wydarzeń, miejsc oraz postaci w dziejach walk i męczeństwa Narodu Polskiego, zarówno w kraju, jak i za granicą, a także miejsc walk i męczeństwa innych narodów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w okresie od dnia 8 listopada 1917 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

Potwierdzenie niezgodności nazwy z ustawą o zakazie propagowania komunizmu (...) pochodzi zatem od instytucji, która została powołana do szerokiej działalności w zakresie obejmującym wiedzę historyczną, dotyczącą okresu od 8 listopada 1917 r. do 31 lipca 1990 r.

i która w ramach tej działalności prowadzi badania naukowe nad porozbiorową i najnowszą historią Polski oraz gromadzi i opracowuje dokumenty pochodzące z tego okresu. Opinia ta ma zatem charakter oświadczenia wiedzy i w tym znaczeniu jest ona dla organu nadzoru istotna.

Godzi się nadto zauważyć, iż podstawowym założeniem ustawodawcy było usunięcie z przestrzeni publicznej nazw upamiętniających osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny, za niedopuszczalne uznano także nazwy, które propagują komunizm w ten sposób, iż nazwy te odnoszą się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944 – 1989. Jak wynika z projektu rzeczony ustawy (cyt.): „Mimo upływu ponad 25 lat od zmian ustrojowych w Polsce ulice, place i inne obiekty wciąż mają komunistycznych patronów. (...) ustawodawca nie może pozwolić na propagowanie symboliki komunistycznej, gdyż byłoby to demoralizujące dla społeczeństwa. Na równi z komunizmem należy potraktować wszystkie inne ustroje totalitarne. Odmienne stanowisko byłoby wyrazem preferencji dla innych niż komunizm ustrojów totalitarnych, a podkreślenia wymaga, że w polskim systemie prawa wszystkie ustroje totalitarne są traktowane tak samo”.

Wydając niniejsze zarządzenie zastępcze organ nadzoru uznał, iż opinia sporządzona została przez podmiot legitymujący się odpowiednimi uprawnieniami (ustawowo określonymi kompetencjami) oraz wiedzą fachową i pod względem formalnym nie budzi zastrzeżeń, nadto została sporządzona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i wymogami wynikającymi z ww. ustawy. Opinia jest przekonująca i stanowi wiarygodny dowód w sprawie. Również samodzielne ustalenia dokonane przez organ nadzoru potwierdzają, iż dotychczasowa nazwa ulicy Wincentego Danka odnosi się do postaci symbolizującej i propagującej komunizm.

Zgodnie z wykładnią językową pojęcie „symbolizować” oznacza przedstawiać coś pod postacią symbolu, być symbolem czegoś (zob. Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa 2005, s. 979). Symbol zaś to znak umowny, występujący zwykle w formie wizualnej, pełniący funkcję zastępczą wobec pewnego przedmiotu (pojęcia, stanu, rzeczy, itp.) i przywołujący ów przedmiot na myśl (budzący związane z nim reakcje; tak: Słownik języka polskiego PWN, red. M. Szymczak, t. 3, Warszawa 2002, s. 354). „Propagować” natomiast to szerzyć, upowszechniać idee, hasła, myśli (zob. Słownik Języka Polskiego, oprac. E. Sobol, Warszawa 2005, s. 761, 979).

W uwzględnieniu powyższego stwierdzić należy, iż fakt honorowania wskazanej postaci w nazwie ulicy sprawia, iż posiada ona charakter nazwy upamiętniającej osobę ściśle związaną z ustrojem komunistycznym, a zatem symbolizującej i propagującej komunizm.

W świetle powyższego stwierdzić zatem należy, iż Wojewoda podziela w całości ustalenia dokonane przez IPN dotyczące niezgodności nazwy ulicy Wincentego Danka z przepisami ustawy. Ustalenia te są kluczowe, z punktu widzenia wydania niniejszego zarządzenia i nie mogły zostać poczynione w oderwaniu od dokonanych faktów historycznych.

Na mocy art. 6 ust. 2 i 3 ustawy organ nadzoru jest zatem zobligowany do wydania zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany nazwy z ulicy Wincentego Danka na ulicę Apteczną.

Nowo nadana nazwa jest powrotem do nazwy historycznej, jaką ta ulica nosiła przed nadaniem jej nazwy Wincentego Danka. Jest ona także nazwą proponowaną przez samorząd gminy Krzeszowice.

Mając na uwadze okoliczność, iż Rada Miejska w Krzeszowicach nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała zmiany nazwy ulicy Wincentego Danka w ustawowo określonym terminie wydanie niniejszego zarządzenia jest konieczne i uzasadnione.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, zaś zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Zgodnie z art. 6a ustawy, w przypadku niewykonania przez jednostkę samorządu terytorialnego zarządzenia zastępczego, o którym mowa w art. 6 ust. 2 ustawy, w terminie 30 dni od dnia jego wejścia w życie, wojewoda zapewnia jego wykonanie na koszt tej jednostki albo związku (ust. 1). W przypadku wykonania przez wojewodę czynności, o których mowa w ust. 1, zwrot kosztów przez jednostkę samorządu terytorialnego następuje na podstawie właściwych w danym przypadku dokumentów finansowo-księgowych, w terminie 30 dni od dnia ich przekazania przez wojewodę (ust. 2).

Zgodnie z przepisem art. 6b ustawy, w przypadku nadania nazwy w trybie zarządzenia zastępczego zgodnie z przepisami ustawy, zmiana tej nazwy przez jednostkę samorządu terytorialnego wymaga uprzedniej zgody Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz Wojewody Małopolskiego.

POUCZENIE

Na niniejsze zarządzenie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie w terminie 30 dni od dnia doręczenia tego zarządzenia, którą to skargę należy wnieść za pośrednictwem Wojewody Małopolskiego.

Zgodnie z art. 6c ustawy, skarga do sądu administracyjnego na zarządzenie zastępcze przysługuje jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, tj. obowiązku zmiany nazwy we własnym zakresie przez jednostkę samorządu terytorialnego, wynikał z przyczyn niezależnych od tej jednostki.

Prawo wniesienia skargi przysługuje Radzie Miejskiej w Krzeszowicach na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Krzeszowicach

Zarządzenie zastępcze otrzymują:

- 1) Rada Miejska w Krzeszowicach
- 2) Burmistrz Krzeszowic
- 3) Prezes Rady Ministrów
- 4) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
- 5) Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
- 6) Główny Urząd Statystyczny
- 7) aa